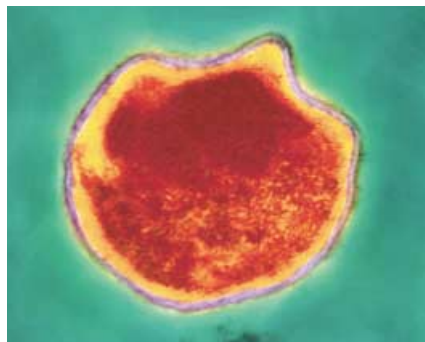

IgA-antikroppar – markör för kronisk Chlamydia pneumoniae-infektion

Chlamydia pneumoniae (C pneumoniae) kan orsaka kroniska luftvägsbesvär. Kronisk rinit, sekretorisk mediaotit, kronisk faryngit, astma och kroniskt obstruktiv lungsjukdom (KOL) har associerats med bakterien. Seroepidemiologiska studier har visat ett samband mellan C pneumoniae och hjärt-kärlsjukdom, hypertoni, slaganfall och aterosogen lipidprofil. Det finns inga allmänt accepterade diagnostiska kriterier för kronisk C pneumoniae-infektion. Förekomst av förhöjda, kortlivade, specifika IgA-antikroppar anses emellertid indikera kvardröjande infektion.

Eftersom vi hade ett kliniskt material om 796 vuxna som tidigare undersökts med klamydiaserologi, ville vi undersöka om det fanns ett samband mellan C pneumoniae-specifika IgA-antikroppar och luftvägsbesvär respektive metabolt syndrom. I en fall-kontrollstudie jämfördes därför 100 personer som hade förhöjda nivåer av specifika IgA-antikroppar med 100 köns- och åldersmatchade kontrollpersoner som inte hade sådana IgA-antikroppar.

Ingen skillnad kunde påvisas mellan fall- och kontrollgrupperna avseende fö-

Kroniska luftvägssjukdomar, möjligen också hjärt-kärlsjukdomar, har associerats med C pneumoniae (bilden).

Foto: IBL Bildbyrå

rekomst av hjärtinfarkt, slaganfall, diabetes typ 2, blodtryck, kroppsmasseindex (BMI), högkänsligt C-reaktivt protein (CRP), blodglukos och serumlipider.

Däremot var symtom på astma och kronisk bronkit vanligare, och kroniska övre luftvägsbesvär var betydligt vanligare i fallgruppen. Förekomsten av kroniska luftvägsbesvär ökade med stigande IgA-antikropps-nivåer. Som ett objektivet bevis för luftvägsobstruktion sjönk »peak expiratory flow« (PEF) obero-

de av rökvanor med stigande IgA-antikroppar.

Vi kan inte förklara varför vi inte kunde påvisa något samband mellan C pneumoniae och hjärt-kärlsjukdom. Kvarstående förhöjda IgA-antikropps-nivåer mot C pneumoniae var emellertid starkt associerade med kroniska luftvägsbesvär.

Data från vår studie styrker således tidigare antaganden att IgA-antikroppar är en markör för kronisk Chlamydia pneumoniae-infektion.

Artikeln har fått en redaktionell kommentar i samma nummer.

Göran Falck

g-falck@algonet.se

Falck G, Gnarpe J, Hansson LO, Swärdsudd K, Gnarpe H. Comparison of individuals with and without specific IgA antibodies to Chlamydia pneumoniae – Respiratory morbidity and the metabolic syndrome. Chest 2002;122:1587-93

Hahn DL. Chlamydia pneumoniae and the «Dutch hypothesis» [editorial]. Chest 2002;122:1510-2

Tillgång till mentor, empati och helhetssyn ger god rehabilitering, enligt de sjukskrivna själva

Sjukdomar i rörelseorganen är den vanligaste diagnosgruppen vid sjukfrånvaro och förtidspension. Syftet med avhandlingen var att bidra med ett lekmanperspektiv på vad som hindrat respektive främjat återgång i arbete efter sjukskrivning. Delstudierna ingår i projektet »Konsekvenser av sjukskrivning – en 11-årsuppföljning«.

Personer som år 1985 var sjukskrivna minst fyra veckor med diagnoser som gällde rygg-, nack- eller skulderregionen inkluderades. Tio kvinnor och tio män intervjuades, och 148 personer besvarade en enkät. Rehabiliteringen skedde i hälso- och sjukvården, arbetslivet och privatlivet. Processer som, enligt de kvalitativa analyserna av intervjuerna, var främjande för återgång i arbetet var: – att hantera plikten att arbeta genom att använda strategin »den avspände arbetaren«, – att balansera hemmastressen genom

att fördela ansvar och arbete och kombinera det med ett bra känslomässigt klimat,

– att få ett gott socioemotionellt stöd från partner, arbetskamrater och professionella inom rehabiliteringen.

De intervjuade uttryckte önskemål om »en professionell mentor«, som dels kunde vara en sammanhållande länk med kunskap om rehabiliteringsprocessen, dels hade ett empatiskt förhållningssätt.

I enkätstudien framkom att skattningarna av bemötandet varierade beroende på kön, psykisk hälsa, diagnosgrupp och förtidspension. Försäkringskassans bemötande skattades exempelvis av männen som distanserat och av kvinnorna som stödjande.

De intervjuade framhöll betydelsen av ett professionellt och empatiskt bemötande samt vikten av att rehabilite-

ringsprocessen utgick från en helhetssyn där de tre arenorna hälso- och sjukvård, arbetsliv och privatliv samverkar och på olika sätt hindrar eller främjar återgång i arbete.

Fynden är relevanta för läkare och andra professioner i kliniskt arbete och rehabilitering inom primärvård och ortopedi samt för dem som arbetar med rehabilitering inom försäkringskassan.

Gunnel Östlund

gunla@ihm.liu.se

Avhandling: Gunnel Östlund. Promoting return to work – Lay experiences after sickness absence with musculoskeletal diagnoses. Linköping: Linköpings universitet; 2002.